

Zonnepark HVS Goes

Delta Energy B.V.

ruimtelijke onderbouwing

identificatie

projectnummer:

040550.20160111

projectleider:

ir. J.J. van de Berg

auteur:

ing. N.H. Tiekstra

ing. G. Kagchelland

planstatus

datum:

18-02-2016

15-12-2016

status:

concept

definitief

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Achtergronden	3
1.2. Doel	5
1.3. Samenhangende activiteiten en procedure	5
1.4. Leeswijzer	6
2. Projectbeschrijving	7
2.1. Locatiekeuze en de keuze voor een grootschalig zonnepark	7
2.2. Huidige situatie	11
2.3. Toekomstige situatie	11
3. Beleidskader	15
3.1. Rijksbeleid	15
3.2. Provinciaal beleid	16
3.3. Gemeentelijk beleid	17
3.4. Conclusie	17
4. Sectorale toetsen	19
4.1. Ecologie	19
4.2. Landschap	24
4.3. Archeologie en cultuurhistorie	25
4.4. Water	26
4.5. Bodem	28
4.6. Conclusie	29
5. Uitvoerbaarheid en overleg	31
5.1. Economische uitvoerbaarheid	31
5.2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	31
6. Conclusies	33

1.1. Achtergronden

Zonnepark Poelbos

DELTA N.V. (hierna: de initiatiefnemer) is voornemens om op een locatie aan de Ongereedweg, nabij het hoogspanningsstation en ten zuiden van het Poelbos, in de gemeente Goes een nieuw zonnepark te realiseren ten behoeve van het opwekken van duurzame energie. Het park beslaat circa 4,6 hectare en heeft een maximale opwekkingscapaciteit van circa 3,5 MW. Hiermee kan worden voorzien in de energiebehoefte van ongeveer 1000 huishoudens. De projectlocatie is weergegeven op figuur 1.1.

Figuur 1.1 Projectlocatie (bron: Google)

Doelstellingen internationaal en nationaal klimaatbeleid

De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte kan worden beperkt door energiebesparing en door grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. Een dergelijke omschakeling in de Nederlandse elektriciteitsvoorziening betekent een forse inspanning. Nederland heeft voor wat betreft de doelstelling op het gebied van duurzame energie aansluiting gezocht bij de taakstelling die in Europees verband is geformuleerd. Deze EU-taakstelling voor duurzame energie bedraagt voor Nederland 14% van het energiegebruik in 2020.

De Nederlandse regering heeft met het recent afgesloten Nationaal Energieakkoord die Europese taakstelling voor Nederland verhoogd naar 16% in het jaar 2023. In 2023 moet dus 16% van het totale jaarlijkse energieverbruik afkomstig zijn uit duurzame energiebronnen. Voor de overheid is zonne-energie, naast andere vormen van duurzame energie, één van de bronnen van duurzame energie die benut moet worden om aan die doelstelling te kunnen voldoen.

Voornemen

In overleg met de gemeente Goes heeft de initiatiefnemer ervoor gekozen om nabij het bestaande hoogspanningsstation aan de Ongereedweg in Goes een zonnepark te realiseren. Het gaat om een perceel grond waarvoor de gemeente een reservering heeft opgenomen om te zijner tijd het bedrijventerrein De Poel naar toe uit te breiden. Deze ontwikkeling zal voorlopig echter nog geen doorgang vinden. Om die reden wil de gemeente deze gronden graag beschikbaar stellen voor het grootschalig opwekken van duurzame energie door middel van zonnepanelen. De ontwikkeling van het zonnepark omvat ook de aanleg van de benodigde infrastructuur zoals parkbekabeling, schakelstations en een zone voor de landschappelijke inpassing.

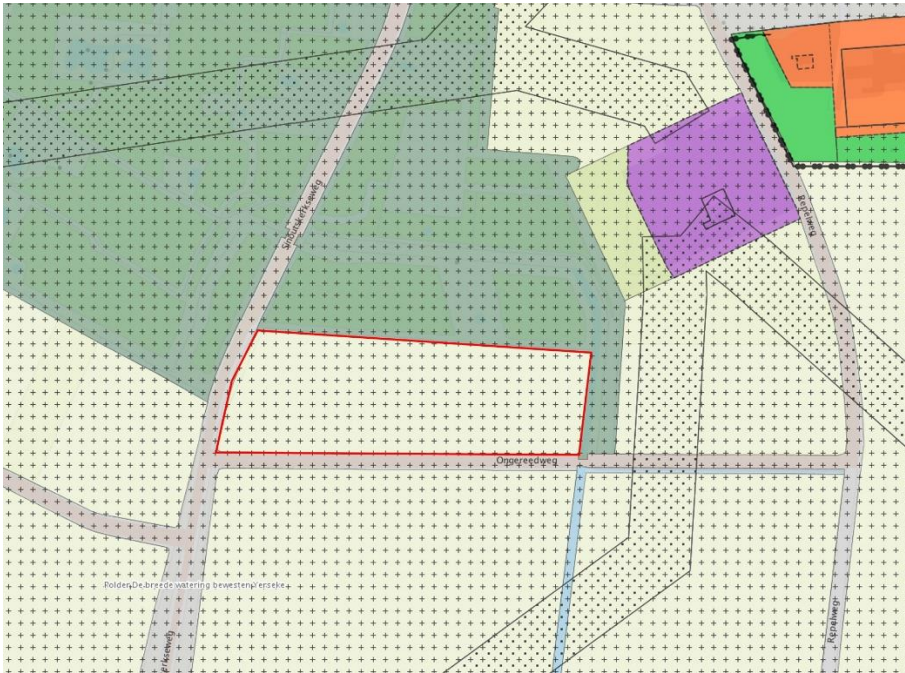
De initiatiefnemer wil met het zonnepark een bijdrage leveren aan de doelstelling om in Nederland meer duurzame energie te produceren. Dit sluit aan bij de doelen van het nationale en internationale klimaatbeleid dat is gericht op het toepassen van duurzame energie en het beperken van de uitstoot van broeikasgassen zoals koolstofdioxide (CO₂).

Bestemmingsplan Buitengebied 2010

De gronden waarop het nieuwe zonnepark is beoogd, zijn juridisch-planologisch geregeld in het bestemmingsplan Buitengebied 2010 zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 17 maart 2011. In het bestemmingsplan zijn deze gronden voorzien van de bestemming 'Agrarisch', zie figuur 1.2. Op deze gronden zijn hoofdzakelijk grondgebonden agrarische bedrijfsactiviteiten toegestaan. Het zonnepark is op deze locatie zodoende niet passend binnen de geldende bestemmingsregeling.

Daarnaast hebben de gronden de dubbelbestemming Waarde – Archeologie – 1. Binnen deze dubbelbestemming zijn de gronden tevens bestemd voor de bescherming en instandhouding van archeologische waarden. Hierbij geldt dat bepaalde grondroerende werkzaamheden dieper dan 40 cm beneden maaiveld met een oppervlakte van 250m² of meer niet zijn toegestaan. De transformatorgebouwen worden geplaatst met een betonnen fundering van 40cm onder maaiveld. De oppervlakte van de transformatorgebouwen blijven echter onder de drempelwaarde van 250m². Omdat in dit project naast de transformatorgebouwen geen grondroerende werkzaamheden dieper dan 40 cm beneden maaiveld zullen plaatsvinden, voldoet het project aan de regels van deze dubbelbestemming.

In overleg met de gemeente Goes heeft de initiatiefnemer ervoor gekozen om de planologische inpassing van het zonnepark te laten verlopen door middel van een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan.

Figuur 1.2 Huidige bestemmingen uit Bestemmingsplan Buitengebied (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

1.2. Doel

Doel van deze ruimtelijke onderbouwing is om de ruimtelijk relevante effecten van de voorgenomen bouw van het zonnepark en de aanleg van de landschappelijke inpassing op de beoogde locatie aan de Ongereedweg te Goes inzichtelijk te maken. In deze ruimtelijke onderbouwing wordt aangegeven waarom de realisatie van het zonnepark voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Op basis van deze ruimtelijke onderbouwing beslist het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Goes op de aanvraag om omgevingsvergunning van de initiatiefnemer voor de realisatie van het zonnepark op de locatie aan de Ongereedweg.

1.3. Samenhangende activiteiten en procedure

Samenhangende activiteiten die deel uitmaken van deze omgevingsvergunning

Bij deze aanvraag om omgevingsvergunning voor de realisatie van het zonnepark hangen de volgende activiteiten met elkaar samen.

- Het afwijken van het bestemmingsplan Buitengebied voor wat betreft het bouwen en het gebruik van de gronden voor het zonnepark.
- Het bouwen van de opbouwconstructie waarop de zonnepanelen worden geplaatst en een erfafscheiding rondom het zonnepark.
- Het aanleggen van een interne parkbekabeling en transformatoren voor het transporteren van de opgewekte energie.
- Het inrichten van een zone rondom het zonnepark ten behoeve van de landschappelijke inpassing.

Bij deze aanvraag behorende documenten en rapporten

In deze ruimtelijke onderbouwing wordt verwezen naar de rapporten die deel uitmaken van de aanvraag. Het betreft de volgende rapportages.

- Landschappelijke inpassing zonnepark Ongereedweg in Goes, Rho Adviseurs 11 februari 2016.
- Bureauonderzoek Ecologie, Rho Adviseurs, 2 februari 2016.

In deze ruimtelijke onderbouwing wordt op enkele plaatsen verwezen naar deze rapportages en documenten.

Procedure

Uitgebreide voorbereidingsprocedure

Aangezien sprake is van een activiteit die is aangewezen in artikel 3.10 lid 1 sub a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), moet de uitgebreide voorbereidingsprocedure uit de Wabo worden gevolgd.

Dat houdt in dat eerst een ontwerp van de omgevingsvergunning met de bijbehorende documenten ter inzage wordt gelegd op basis waarvan eenieder zijn zienswijze naar voren kan brengen. Na de periode van terinzagelegging van het ontwerp van de omgevingsvergunning, beslist het college van burgemeester en wethouders definitief binnen 6 maanden na ontvangst van de aanvraag.

Verklaring van geen bedenkingen gemeenteraad

Artikel 2.27 van de Wabo in combinatie met artikel 6.5 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) bepaalt dat voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan, eerst een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) moet worden gevraagd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad kan echter categorieën van gevallen aangeven waarbij een vvgb niet is vereist.

De gemeenteraad wordt gevraagd om een vvgb te verlenen voor het afwijken van het bestemmingsplan.

1.4. Leeswijzer

In deze ruimtelijke onderbouwing komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan de orde.

- Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving van het project. Ook wordt in dit hoofdstuk de keuze voor de locatie aan de Ongereedweg onderbouwd.
- In hoofdstuk 3 wordt het relevante planologische beleidskader weergegeven.
- Hoofdstuk 4 bevat een samenvatting van de sectorale onderzoeken en toetsen die ten behoeve van de realisatie van het project zijn uitgevoerd.
- De uitvoerbaarheid van het project wordt beschreven in hoofdstuk 5. In dat hoofdstuk zijn ook de resultaten van het overleg met de betrokken bestuursorganen beschreven.

Tot slot bevat hoofdstuk 6 de samenvattende conclusies.

In deze paragraaf wordt de keuze voor de beoogde locatie aan de Ongereedweg onderbouwd. Daaraan gaat eerst een belangrijke keuze vooraf: namelijk de keuze om op grootschalige wijze zonne-energie op te wekken. Paragraaf 2.1.1 gaat in op de argumenten voor deze keuze. Vanuit ruimtelijk oogpunt zijn verschillende criteria voor handen waaraan een locatie voor het grootschalig opwekken van zonne-energie moet voldoen. Deze criteria komen in paragraaf 2.1.2 aan bod. In paragraaf 2.1.3 wordt in gegaan op de locatie aan de Ongereedweg en in hoeverre deze locatie voldoet aan de gestelde criteria.

2.1. Locatiekeuze en de keuze voor een grootschalig zonnepark

2.1.1. Waarom grootschalig opwekken van zonne-energie?

Tot op heden wordt zonne-energie hoofdzakelijk toegepast bij kleinverbruikers binnen het midden- en kleinbedrijf (MKB) en bij particulieren. Het totaal aandeel van zonne-energie bedraagt momenteel ongeveer 0,3% van de totale elektriciteitsproductie in Nederland.¹ Het betreft hoofdzakelijk zonnepanelen op daken waarbij de geproduceerde elektriciteit hoofdzakelijk voor eigen gebruik wordt benut. Het surplus wordt aan het netwerk geleverd.

Het op grootschalig wijze opwekken van zonne-energie, dat wil zeggen het opwekken van zonne-energie door middel van zonnecellen in een opstelling van 1 hectare (ha) of meer, is op dit moment in Nederland nog niet erg gangbaar. Dit is onder andere het gevolg van de technologische staat waarin zonne-energie zich momenteel nog bevindt. Ieder jaar weer worden nieuwe innovaties gedaan op het gebied van zonne-energie waardoor de efficiency van zonnecellen continue verbeterd.² Ook het subsidieregime speelt daarin een belangrijke rol. Tot voor kort was het daarom in Nederland nog niet goed mogelijk om een bedrijfseconomisch rendabel zonnepark te realiseren met een omvang van meer dan 1 ha. Met de huidige stand van de techniek is dat sinds kort wel mogelijk geworden.

Het grootschalig opwekken van zonne-energie heeft voordelen ten opzichte van het decentraal en kleinschalig opwekken van zonne-energie zoals dat nu in Nederland nog veel gebeurt.

- Grootschalig opwekken levert een belangrijk efficiencyvoordeel, zowel qua opwekkingswijze als transport. Een groot zonnepark levert een grotere jaarproductie aan elektriciteit dan op een groter aantal kleinere parken. Hierdoor kan op een hoger spanningsniveau de elektriciteit worden aangeboden op het landelijke hoogspanningsnetwerk waardoor minder transportverlies optreedt.
- Lang niet al het dakoppervlak in Nederland is op dit moment geschikt voor het opwekken van zonne-energie. Om momenteel op een economische rendabele wijze zonne-energie op te wekken, moet aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan (zie paragraaf 2.1.3). Slechts een deel van het bestaande Nederlandse dakoppervlak voldoet aan deze randvoorwaarden. Daarom zijn ook andere locaties nodig om optimaal van zonne-energie in Nederland gebruik te kunnen maken.

¹ ECN, Energie-Nederland en Netbeheer Nederland, Energie Trends, oktober 2013, p. 2.

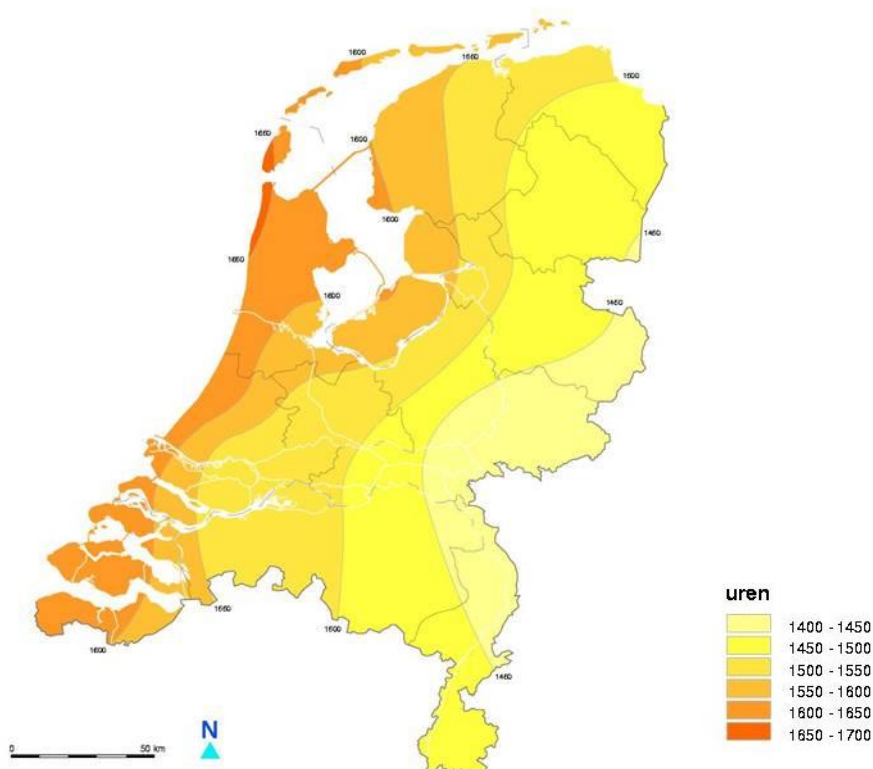
² ECN, Energie-Nederland en Netbeheer Nederland, Energie Trends, oktober 2013, p. 13.

2.1.2. Criteria voor een locatie voor een grootschalig zonnepark

Een locatie voor het op grootschalige wijze opwekken van zonne-energie moet aan een groot aantal criteria voldoen. Deze criteria volgen hoofdzakelijk uit de technische en fysische factoren die met het opwekken van zonne-energie samenhangen. Uiteraard dient ook aandacht te worden besteed aan het aspect duurzaam ruimtegebruik.

Zonaanbod

Een locatie moet voldoende zonne-uren per jaar ontvangen om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken. Op basis van gegevens van het KNMI blijkt dat de gehele provincie Zeeland één van de meest geschikte locaties is voor het opwekken van zonne-energie. Zeeland heeft als provincie jaarlijks de meeste zonuren van Nederland, zie figuur 2.1.

Figuur 2.1 Zonuren per jaar (bron: KNMI)

Optimale oriëntatie

Voor een maximale energieopbrengst is een goede oriëntatie van het perceel waarop de zonnepanelen worden aangelegd van belang. De meest optimale oriëntatie van een perceel is daarom naar het zuid tot zuidwest georiënteerd om zo lang mogelijk zon te kunnen invangen.

Schaduwvrije omgeving

Voorts is het van belang dat de panelen zoveel mogelijk uit de schaduw van omliggende objecten worden geplaatst. Zonnepanelen zijn serieel geschakeld, hetgeen betekent dat wanneer één rij panelen uit eenzelfde seriegeschakelde rij panelen overschaduw wordt, de energieopbrengst van de gehele rij panelen verminderd. Een optimale locatie voor zonnepanelen is daarom zoveel mogelijk gevrijwaard van schaduwhinderlijke objecten.

Voldoende fysieke vrije ruimte voor grootschalig opwekken

Uiteraard moet een locatie voldoende vrije ruimte bevatten voor het kunnen plaatsen van de panelen. Omdat de panelen in rijen achterelkaar worden geplaatst en de ene rij de andere niet moet kunnen overschaduwen, moet ook voldoende fysieke vrije ruimte tussen de panelen beschikbaar zijn. Daarnaast is voldoende ruimte nodig voor het kunnen aanleggen en onderhouden van het terrein (bijvoorbeeld door middel van begrazing door schapen). Ook voor een strook voor de landschappelijke inpassing moet voldoende vrije ruimte beschikbaar zijn.

Netaansluiting

De afstand tot bestaande aansluiting op het landelijke hoogspanningsnetwerk is voor alle energieprojecten cruciaal, dus ook voor een grootschalig zonnepark. Het aanleggen van nieuwe ondergrondse infrastructuur is immers kostbaar. Het meest ideaal is zodoende een locatie die zich in de directe nabijheid van geschikte ondergrondse infrastructuur bevindt.

Duurzaam ruimtegebruik

Met duurzaam ruimtegebruik wordt bedoeld dat ruimtelijke functies zoveel mogelijk worden gebundeld zodat de impact op het milieu en de ruimtebehoefte van de functies gezamenlijk zoveel mogelijk wordt beperkt. Voor een grootschalig zonnepark gaat het dan om de vraag of naast het zonnepark nog andere vormen van ruimtegebruik mogelijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van zonnepanelen op daken: het onderliggende ruimtegebruik kan dan ongewijzigd worden voortgezet of tijdelijk plaatsen van zonnepanelen op minder courante gronden.

2.1.3 Keuze voor de locatie Ongereedweg

De locatie aan de Ongereedweg is aan de in paragraaf 2.1.2 beschreven criteria getoetst. Hierbij is per criteria aangegeven waarom deze locatie voldoet aan de eisen die worden gesteld aan een goede locatie voor grootschalige opwekking van zonne-energie.

- *Zonaanbod*
Zoals is weergegeven op figuur 2.1, is op basis van het jaarlijkse aantal zonuren het hele eiland Zuid-Beveland in beginsel geschikt voor een grootschalig zonnepark. Ook de locatie aan de Ongereedweg heeft voldoende zonuren voor een rendabel zonnepark.
- *Schaduwvrije omgeving*
Ten noorden van de locatie ligt het Poelbos, aan de oost-, zuid- en westzijde is geen opgaande beplanting of bebouwing aanwezig. Hinderlijke schaduwwerking op het perceel vanuit de omgeving treedt daarom niet op.
- *Duurzaam ruimtegebruik*
Het op grootschalige wijze opwekken van zonne-energie buiten de bestaande bebouwing is aan te merken als een vorm van duurzaam ruimtegebruik. Uiteraard is de huidige agrarische productiefunctie niet meer te handhaven vanwege de aanwezigheid van de zonnepanelen, maar dit is slechts tijdelijk. De technische levensduur van de huidige generatie zonnepanelen is circa 20 jaar. Omdat de panelen niet aard- en nagelvast in de bodem worden verankerd (zie paragraaf 2.3) is na deze periode het agrarische gebruik weer ongewijzigd mogelijk.
- *Optimale oriëntatie*
Het perceel aan de Ongereedweg heeft door het aanwezige slotenpatroon een duidelijke zuidelijke oriëntatie. Op het perceel kan door middel van de constructie een perfecte zuid/zuidwest-oriëntatie worden behaald. Hierdoor wordt de opbrengst per paneel geoptimaliseerd.
- *Voldoende fysieke vrije ruimte voor grootschalig opwekken*

Aan de Ongereedweg is een perceel van circa 4,6 hectare beschikbaar voor de realisatie van een zonnepark. Het betreft een agrarisch productieperceel zonder bebouwing of verharding en is daarom vrij te gebruiken ten behoeve van de plaatsing van zonnepanelen.

- **Netaansluiting**

De locatie bevindt zich op zeer korte afstand van een hoogspanningsverbinding en een hoogspanningsstation. Dat maakt dat de locatie optimaal ontsloten is om de opgewekte zonne-energie af te voeren naar het landelijke hoogspanningsnetwerk.

Figuur 2.2 Hoogspanningsleidingen (bron: geoweb provincie Zeeland)

Conclusie

De locatie aan de Ongereedweg voldoet aan alle criteria die worden gesteld aan een goede locatie voor een zonnepark voor grootschalige energieopwekking. Voor de locatie Ongereedweg is de gemeente eigenaar van de gronden. De gemeente zal de gronden verhuren aan de initiatiefnemer. De uitvoerbaarheid van het beoogde zonnepark aan de Ongereedweg is daarmee eveneens zeker gesteld.

2.2. Huidige situatie

Het perceel ligt ten zuiden van het Poelbos, tussen de Ongereedweg en de Sinoutskerkseweg en bestaat uit akkerland. Het perceel wordt begrensd door watergangen. Aan de noord en noordwestzijde ligt het Poelbos. Verder wordt de locatie omringd door agrarische gronden. In figuur 2.3 is een luchtfoto van de huidige situatie opgenomen.

Figuur 2.3 Huidige situatie (bron: ESRI)

2.3. Toekomstige situatie

Voor de ontwikkeling zijn een aantal basiselementen van belang voor het zonnepark. Dit zijn:

- zonnepanelen met fundering;
- transformatoren;
- onderhoudspad(en)
- hekwerk en toegang;
- cameratoezicht.

De zonnepanelen worden op een metalen constructie geplaatst, welke op een betonnen fundering wordt vastgezet. Deze betonnen fundering wordt vervolgens in de grond verankerd. De panelen hebben een afmeting van 1,0 meter bij 1,6 meter en worden onder een hoek van circa 15 graden gemonteerd. Het laagste punt van het paneel staat op circa 0,70 meter boven het maaiveld. De bovenkant van het paneel heeft een hoogte van circa 1,50 meter boven het maaiveld.

Naast de panelen komen op het perceel twee transformator gebouwen om de stroom die door de zonnepanelen wordt opgewekt over het park te transporteren naar het hoogspanningsstation Goes.

Ten behoeve van het onderhoud wordt er midden op het terrein één onderhoudspad van circa 5 meter vrijgehouden. Daarnaast is, tussen de panelen en het hekwerk, een onderhoudsstrook van ongeveer 4 meter gereserveerd. Tussen de panelen zijn ook paden vrij gehouden zowel voor het onderhoud als ter voorkoming van schaduwwerking van de voorliggende rijen panelen.

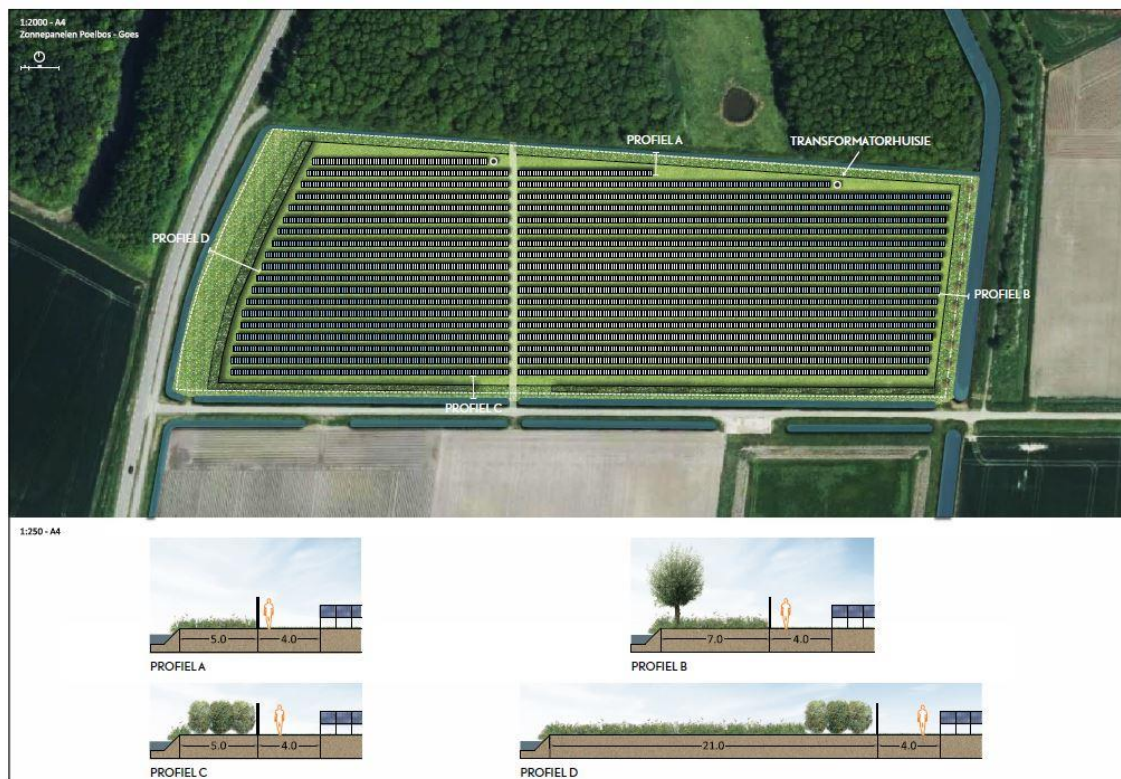
Rondom het park wordt ten behoeve van de veiligheid een hekwerk van circa 2 meter hoog geplaatst. Hierdoor is het park niet vrijelijk toegankelijk voor onbevoegden. Ten behoeve van de veiligheid wordt op het park ook (infrarood) cameratoezicht aangebracht.

Inrichtingsplan

Het ontwerp van het toekomstige zonnepark en de landschappelijke inpassing is als volgt:

- De bouwhoogte van de panelen is maximaal 1,5 meter.
- Centraal in het park komt een onderhoudspad met een breedte van 5 meter.
- Voor de landschappelijke inpassing en het onderhoud is aan de noordzijde een zone vrijgehouden met een breedte van 5 meter. Deze wordt beheerd als bloemrijke akkerrand;
- Aan de oostzijde wordt een afstand vrijgehouden van 7 meter vanaf de insteek watergang . Langs de sloot komt een rij knotwilgen (1 meter uit de insteek) met hart op hart afstand van 10 meter. De zone wordt beheerd als bloemrijke akkerrand.
- Aan de zuidzijde wordt een 5 meter brede zone vrijgehouden vanaf de insteek van de sloot. Hier komt een Zeeuwse haag met een breedte van 5 meter: 3 rijen met de eerste rij op 1 meter uit de insteek van de sloot. Bij de entree van het park is de haag onderbroken over een afstand van 40 meter, zodat er zicht is op het park.
- Aan de westzijde wordt een afstand vrijgehouden van 21 meter van de insteek watergang voor de landschappelijke inpassing. Aan de zijde van het zonnepark komt een Zeeuwse haag met een breedte van 5 meter (3 rijen). Het overige deel van dit gebied wordt gebruikt als bloemrijke akker.
- Het onderhoud van de randsloot langs de Ongereedweg zal vanaf de wegzijde plaatsvinden. Hierover worden nadere afspraken gemaakt met de waterbeheerder en aangrenzende eigenaren (Waterschap Scheldestromen).
- Twee transformatoren van donkergroene kleur.
- Het maaiveld van het park ten opzichte van het aansluitend terrein wordt niet veranderd. Er vindt geen ophoging of afgraving plaats.

Dit resulteert in een inrichtingsmodel zoals is weergegeven in figuur 2.4.

Figuur 2.4 Inrichtingsplan

Landschapsplan

De akkerranden hebben zowel een landschappelijke als ecologische functie. Naast insecten zullen kleine zoogdieren hier een onderkomen en voedsel kunnen vinden. Ook vervult het de functie als foerageergebied voor vogels (zomer en winter). Dit is een aantrekkelijke aanvulling in de foerageermogelijkheden van het bos en de omliggende agrarische percelen.

De kavel heeft een oriëntatie die bijna geheel west-oost is. Aan de zuidzijde wordt gekozen voor een rij panelen over de gehele lengte van de kavel. Hierdoor ontstaat een gerende kavel, oftewel een strook tussen het park en de weg die schuin afloopt. Aan de oostzijde is deze strook 3 meter breder dan aan de westzijde. Deze oppervlakte wordt benut als akkerrand. Op grond van een nadere oppervlakte analyse zal de maatvoering van de akkerranden worden afgestemd op de noodzakelijke oppervlakte.

Figuur 2.5 Voorbeeld van een hekwerk rond het park

In dit hoofdstuk wordt het relevante planologische beleidskader beschreven vanuit het rijk (paragraaf 3.1), provincie (paragraaf 3.2) en de gemeente (paragraaf 3.3). Het initiatief om een nieuw zonnepark te plaatsen wordt in dit hoofdstuk aan dit beleidskader getoetst. De resultaten van de toetsing zijn te vinden in paragraaf 3.4.

3.1. Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In deze structuurvisie schetst het Rijk de ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028:

- de hoofdnetwerken voor personen- en goederenvervoer en energie (inclusief het aanwijzen van gebieden waar grootschalige windparken kunnen komen);
- de waterveiligheid (zoals de Afsluitdijk), het kustfundament en de milieukwaliteit;
- de bescherming van het cultureel erfgoed en unieke natuur (zoals de Waddenzee, de Stelling van Amsterdam en de Veluwe).

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) geeft het Rijk in algemene regels aan waaraan bestemmingsplannen (dan wel een omgevingsvergunning als deze) moeten voldoen. In samenhang met het beleid dat is aangegeven in de SVIR, zijn deze regels vooral gericht op het veilig stellen van de nationale belangen waarvoor, gelet op de belangen, beperkingen gelden voor de ruimtelijke besluitvorming op lokaal niveau. In het Barro worden noch aan de locatie noch aan de ontwikkeling van dit project regels gesteld.

Het beoogde zonnepark raakt geen van de onderwerpen in het ruimtelijke Rijksbeleid. Het ruimtelijke Rijksbeleid verzet zich zodoende niet tegen de ontwikkeling van het zonnepark op deze locatie.

Energieakkoord (2013)

In het energieakkoord is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het energieakkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken op de korte- en middellange termijn. Hiervoor zijn de volgende doelen geformuleerd:

- een besparing van energieverbruik met gemiddeld 1,5%;
- 100 petajoule energiebesparing per 2020;
- een toename van het aandeel duurzame energie naar 14% van het totale jaarverbruik in Nederland in 2020 met een doorgroei naar 16% in 2023;
- het creëren van ten minste 15.000 voltijdsbanen binnen de duurzame energiesector.

Deze doelen zijn verder uitgewerkt in verschillende pijlers. Voor de ontwikkeling van het zonnepark zijn vooral pijler 2 'Opschalen hernieuwbare energieopwekking' en pijler 3 'Stimuleren van decentrale duurzame energie (DDE)' van belang. In het energieakkoord wordt uitgegaan van een opwekking van 186 PJ (PetaJoule) energie uit hernieuwbare energiebronnen. Om te komen tot deze energieopwekking zijn alle vormen van energieopwekking nodig: wind, biomassa en zon.

Momenteel bedraagt het aandeel zonne-energie minder dan 1% van de totale energievraag. Het toekomstige zonnepark levert daarom een belangrijke bijdrage aan de doelstelling van het rijk om te komen tot een aandeel van 16% van duurzaam opgewekte energie in het totale Nederlandse energieverbruik in 2023. Het project past zodoende in het energiebeleid van het Rijk zoals dat is neergelegd in het Energieakkoord.

3.2. Provinciaal beleid

Omgevingsplan Zeeland 2012-2018

Het provinciale ruimtelijk en milieubeleid is neergelegd in het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018.

Inzet provincie voor landelijke doelstelling

De provincie Zeeland richt het energie- en klimaatbeleid op de opwekking van duurzame energie in de vorm van windenergie, getijdenenergie, bio-energie, zonne-energie en de besparing van energie door middel van het gebruik van industriële restwarmte.

De provincie staat positief tegenover het plaatsen van zonnepanelen, maar heeft in het omgevingsplan geen specifiek ruimtelijke beleid ten aanzien van zonneparken. Daarom is momenteel een herziening van het Omgevingsplan in voorbereiding. Hierin wordt -vooruitlopend op de integrale herziening van het Omgevingsplan in 2018- vooralsnog een restrictief beleid gevoerd voor nieuwe zonneparken. Naast projecten die reeds in voorbereiding zijn, wordt alleen binnen het bestaand stedelijk gebied ruimte geboden voor grote nieuwe zonneparken. Deze ontwikkeling was al in voorbereiding en past daarom in het provinciaal beleid.

Provinciale Ruimtelijke Verordening 2012

Teneinde de ruimtelijke provinciale belangen adequaat te kunnen waarborgen, hebben Provinciale Staten van de provincie Zeeland een verordening ruimte op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) vastgesteld. De verordening (PVRZ) geeft onder andere algemene regels over de plaatsing van nieuwe windturbines en over een eventuele compensatieverplichting wanneer de ecologische hoofdstructuur (nu Natuurnetwerk Zeeland) wordt aangetast. Gemeenten nemen bij het vaststellen van een ruimtelijk besluit de algemene regels uit de PVRZ in acht.

Ten aanzien van de locatie geldt op basis van de artikelen 2.5 en 2.17 van de PVRZ een beschermende regeling van landschappelijke waarden. Bij dit artikel hoort kaart 11 waarop de beschermde gebieden zijn aangewezen. De locatie van het zonnepark aan de Ongereedweg is in zijn geheel aangewezen als een bijzonder open poelgebied. De aanwijzing van het gebied is gebaseerd op het rapport *'Handreiking landschap – het landschap van Zeeland, beschrijving van het landschaps-DNA en ontwikkelingsperspectief'*, waarbij in dit rapport het gebied ten zuidwesten van Goes is aangewezen voor grootschalige openheid.

De regeling van artikel 2.17 houdt in dat in de toelichting van een ruimtelijk plan (waaronder ook een ruimtelijke onderbouwing voor een omgevingsvergunning moet worden verstaan) inzicht wordt gegeven in de landschappelijke waarden van de gronden of elementen die zijn aangewezen. In paragraaf 4.2 wordt ingegaan op het landschap en de inpassing van het zonnepark in het landschap.

3.3. Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Goes 2040

In de structuurvisie wordt gesteld dat fors moeten wordt ingegrepen om klimaatverandering tegen te gaan. Inspanningen op het lokale niveau zijn daarbij onmisbaar. Om de uitstoot van broeikasgassen sterk te verminderen en minder afhankelijk te worden van energie-import zullen alle beschikbare mogelijkheden voor duurzame energieopwekking en energiebesparing moeten worden aangewend. In het Klimaatbeleidsplan van de gemeente Goes zijn deze aspecten verder uitgewerkt. Voor de lange termijn wordt veel verwacht van zonne-energie.

Daarnaast is de locatie ten westen van de A256 in de structuurvisie van de gemeente aangewezen als uitbreidingslocatie voor het bedrijventerrein De Poel, stadsrecreatie, groen en vrije tijdsfuncties. Door de toevoeging van extra functies rondom het Poelbos, komt vanuit de beleving van de stad het Poelbos gevoelsmatig ook dichterbij de stad te liggen. De realisatie van een zonnepark is een eerste aanzet tot de verdere realisatie van nieuwe functies nabij het Poelbos.

Duurzaam Samenspel - Van klimaatbeleid naar klimaatpraktijk

De gemeente Goes wil zich samen met inwoners en bedrijfsleven inzetten voor een schone, duurzame wereld. Onderdeel daarvan is het klimaatbeleid. Door het terugdringen van de CO₂-uitstoot én het opwekken van duurzame energie, wil de gemeente op termijn CO₂-neutraal worden. Met de realisatie van zonnepanelen op gronden die in eigendom zijn van de gemeente wordt een bijdrage geleverd aan deze doelstelling.

3.4. Conclusie

De ontwikkeling van het zonnepark is in overeenstemming met het rijks- en het gemeentelijk beleid. In december besluit Gedeputeerde Staten over de zonneparken. Na het besluit wordt definitief duidelijk of de ontwikkeling ook in overeenstemming is met het provinciaal beleid.

- De ontwikkeling draagt bij aan de doelstellingen uit het energieakkoord om in 2023 16% van de energiebehoefte uit hernieuwbare en duurzame energiebronnen te halen.
- Vanuit het provinciaal beleid geldt dat aandacht moet worden besteed aan de karakteristieke openheid van de locatie. Dit komt in paragraaf 4.2 van deze ruimtelijke onderbouwing aan bod.
- Het initiatief past voorts binnen het door de gemeente opgestelde klimaatbeleid, met het beschikbaar stellen van gronden voor de plaatsing van zonnepanelen wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de doelstelling van de gemeente om op termijn CO₂-neutraal te worden.

In dit hoofdstuk vindt de toetsing plaats van het voornemen om het zonnepark te bouwen aan het relevante sectorale beleid en wet- en regelgeving. Het gaat daarbij om de effectbeschrijving van het voornemen op de aspecten 'ecologie', 'landschap' en 'cultuurhistorie en archeologie'. Ook de verplichte watertoets komt in dit hoofdstuk aan bod. In de afsluitende paragraaf wordt geconcludeerd dat het project kan voldoen aan de relevante sectorale wet- en regelgeving en aan welke voorwaarden voldaan moet worden die relevant zijn voor de door de initiatiefnemer aangevraagde omgevingsvergunning.

De overige aspecten wegverkeerslawaaï, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, externe veiligheid en milieuhinder van bedrijven spelen geen rol. Het zonnepark heeft namelijk geen verkeersaantrekkende werking en is evenmin een gevoelige bestemming of hinderlijke vorm van bedrijvigheid.

4.1. Ecologie

4.1.1. Toetsingskader

Bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan dient onderzocht te worden of de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998, de nieuwe Wet natuurbescherming en het beleid van de provincie ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland de uitvoering van het plan niet in de weg staan.

Beleid

Het rijksbeleid ten aanzien van de bescherming van soorten (flora en fauna) en de bescherming van de leefgebieden van soorten (habitats) is opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De uitwerking van dit nationale belang ligt bij de provincies. De bescherming van natuur is geregeld in de Verordening Ruimte provincie Zeeland. Wanneer er ruimtelijke ontwikkelingen in gebieden plaatsvinden die onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland of door de provincie aangewezen agrarische gebieden van ecologische betekenis en natuurontwikkelingsgebieden geldt het 'nee, tenzij' principe.

Flora- en faunawet

Voor de soortenbescherming is de Flora- en faunawet (hierna Ffw) van toepassing. Deze wet is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De Ffw bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. De wet maakt hierbij een onderscheid tussen 'licht' en 'zwaar' beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik, gelden voor sommige, met name genoemde soorten, de verbodsbepalingen van de Ffw niet. Er is dan sprake van vrijstelling op grond van de wet. Voor zover deze vrijstelling niet van toepassing is, bestaat de mogelijkheid om van de verbodsbepalingen ontheffing te verkrijgen van het Ministerie van Economische Zaken. Voor de zwaar beschermde soorten wordt deze ontheffing slechts verleend, indien:

- er sprake is van een wettelijk geregeld belang;
- er geen alternatief is;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient in het geval van zwaar beschermde soorten of broedende vogels overtreding van de Ffw voorkomen te worden door het treffen van maatregelen, aangezien voor dergelijke situaties geen ontheffing kan worden verleend.

Met betrekking tot vogels hanteert het Ministerie van Economische Zaken de volgende interpretatie van artikel 11. De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt, inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te doen zijn, én slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. Er zijn hierop echter verschillende uitzonderingen, te weten:

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Ffw het gehele seizoen.

- Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
- Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
- Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
- Vogels die jaar in jaar uit gebruikmaken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

In de 'aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het hele jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De soorten uit categorie 5 vragen soms wel om nader onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

De Ffw is voor dit ruimtelijke onderbouwing van belang, omdat bij de voorbereiding van het plan moet worden onderzocht of deze wet de uitvoering van het plan niet in de weg staat.

Gebiedsbescherming Natuurbeschermingswet 1998

Uit het oogpunt van gebiedsbescherming is de Natuurbeschermingswet 1998 van belang. Deze wet onderscheidt drie soorten gebieden, te weten:

- a. door de minister van EZ (voormalig Ministerie van EL&I/LNV) aangewezen gebieden, zoals bedoeld in de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- b. door de minister van EZ (voormalig Ministerie van EL&I/LNV) aangewezen beschermde natuurmonumenten;
- c. door Gedeputeerde Staten aangewezen beschermde landschapsgezichten.

Bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan moet worden onderzocht of de Natuurbeschermingswet 1998 de uitvoering van het project niet in de weg staat. Dit is het geval wanneer de uitvoering tot ingrepen noodzaakt waarvan moet worden aangenomen dat daarvoor geen Nb-wetvergunning zal kunnen worden verkregen.

Gebiedsbescherming Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)

De begrenzing van de NNZ is in Zeeland door Gedeputeerde Staten vastgesteld in het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018. In het Omgevingsplan staan ook de spelregels hoe om te gaan met de NNZ (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS, geheten). De wijzigingen van de NNZ-begrenzing worden

door Gedeputeerde Staten vastgesteld in het Natuurbeheerplan Zeeland. Het plan wordt jaarlijks geactualiseerd.

Natuurbeschermingswet 1998

Uit het oogpunt van gebiedsbescherming is de Natuurbeschermingswet 1998 van belang. Deze wet onderscheidt drie soorten gebieden, te weten:

- door de minister van EZ (voormalig Ministerie van EL&I/LNV) aangewezen gebieden, zoals bedoeld in de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- door de minister van EZ (voormalig Ministerie van EL&I/LNV) aangewezen beschermde natuurmonumenten;
- door Gedeputeerde Staten aangewezen beschermde landschapsgezichten.

De wet bevat een zwaar beschermingsregime voor de onder a en b bedoelde gebieden (in de vorm van verboden voor allerlei handelingen, behoudens vergunning van Gedeputeerde Staten of de Minister van EZ). De bescherming van de onder c bedoelde gebieden vindt plaats door middel van het bestemmingsplan. De speciale beschermingszones (a) hebben een externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze zones plaatsvinden verstoring kunnen veroorzaken en moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats.

Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan moet worden onderzocht of de Natuurbeschermingswet 1998 de uitvoering van het plan niet in de weg staat. Dit is het geval wanneer de uitvoering tot ingrepen noodzaakt waarvan moet worden aangenomen dat daarvoor geen vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 zal kunnen worden verkregen.

Nieuwe Wet Natuurbescherming

Met de nieuwe Wet natuurbescherming worden de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet geïntegreerd. Ten aanzien van het thema gebiedsbescherming verandert er weinig ten opzichte van de huidige situatie (Beschermde natuurmonumenten verliezen hun wettelijke beschermingsstatus en worden na 1 januari 2017 beschermd via het ruimtelijk spoor als onderdeel van het NNN). Op het gebied van soortbescherming zijn de veranderingen wel ingrijpend, met onder meer soorten die hun bescherming verliezen, dan wel voor het eerst verkrijgen en een verschuiving van het bevoegd gezag van het ministerie van EZ naar de afzonderlijke provincies. Deze provincies kunnen bovendien vrijstelling verlenen voor beschermde soorten. In de provincie Zeeland zal voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud een vrijstelling geleden voor een groot deel van de "overig" beschermde soorten. Deze lijst zal in Zeeland ongeveer vergelijkbaar met de huidige "Tabel 1-soorten", dus de meest algemene soorten amfibieën en zoogdieren. Voor de Europees beschermde soorten (Vogel- en Habitatrichtlijn) is er overigens geen beleidsruimte en blijft de bescherming onveranderd.

Programma Aanpak Stikstof (PAS)

De regels voor de depositie van stikstof zijn opgenomen in het PAS. De depositieruimte is per PAS-gebied, de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, per hectare vastgesteld en toebedeeld. Voor elk PAS-gebied is er een gebiedsanalyse opgesteld waarbij de potentiële depositieruimte is berekend.

- Projecten met een bijdrage van minder dan 0,05 per hectare per jaar zijn niet meldingsplichtig en vergunningsvrij.
- Voor projecten met een bijdrage van meer dan 0,05 maar minder dan 1 mol per hectare per jaar is ruimte gereserveerd in de beschikbare depositieruimte om ze vrij te kunnen stellen van vergunningsplicht. Voor bepaalde categorieën geldt echter wel een meldingsplicht, dit geldt voor de sectoren landbouw, industrie en infrastructurele ontwikkelingen. De grenswaarde van het gebied kan verlaagd worden naar 0,05 mol per hectare per jaar indien de beschikbare ontwikkelingsruimte toebedeeld is. De AERIUS-berekening dient te worden bewaard.
- Voor projecten met een bijdrage van meer dan 1 mol per hectare per jaar dient er een vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet te worden aangevraagd. Uit de AERIUS berekening volgt de benodigde ontwikkelingsruimte, de berekening dient bij de aanvraag om de vergunning te worden bijgevoegd ter beoordeling. Ontwikkelingsruimte wordt toegekend als de benodigde ruimte beschikbaar is en er wordt voldaan aan de Provinciale beleidsregels.

4.1.2. Onderzoek

Om te bepalen of er als gevolg van de ontwikkeling van het zonnepark mogelijk negatieve effecten op beschermde natuurgebieden en/of beschermde natuurgebieden kunnen optreden, is een bureauonderzoek opgesteld.

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een natuur- of groengebied met een beschermde status, zoals Natura 2000. Het plangebied maakt ook geen deel uit van het NNN. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied de Westerschelde & Saeftinghe bedraagt enige kilometers.

Gezien de afstand en voorgenomen ontwikkeling kunnen significante negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

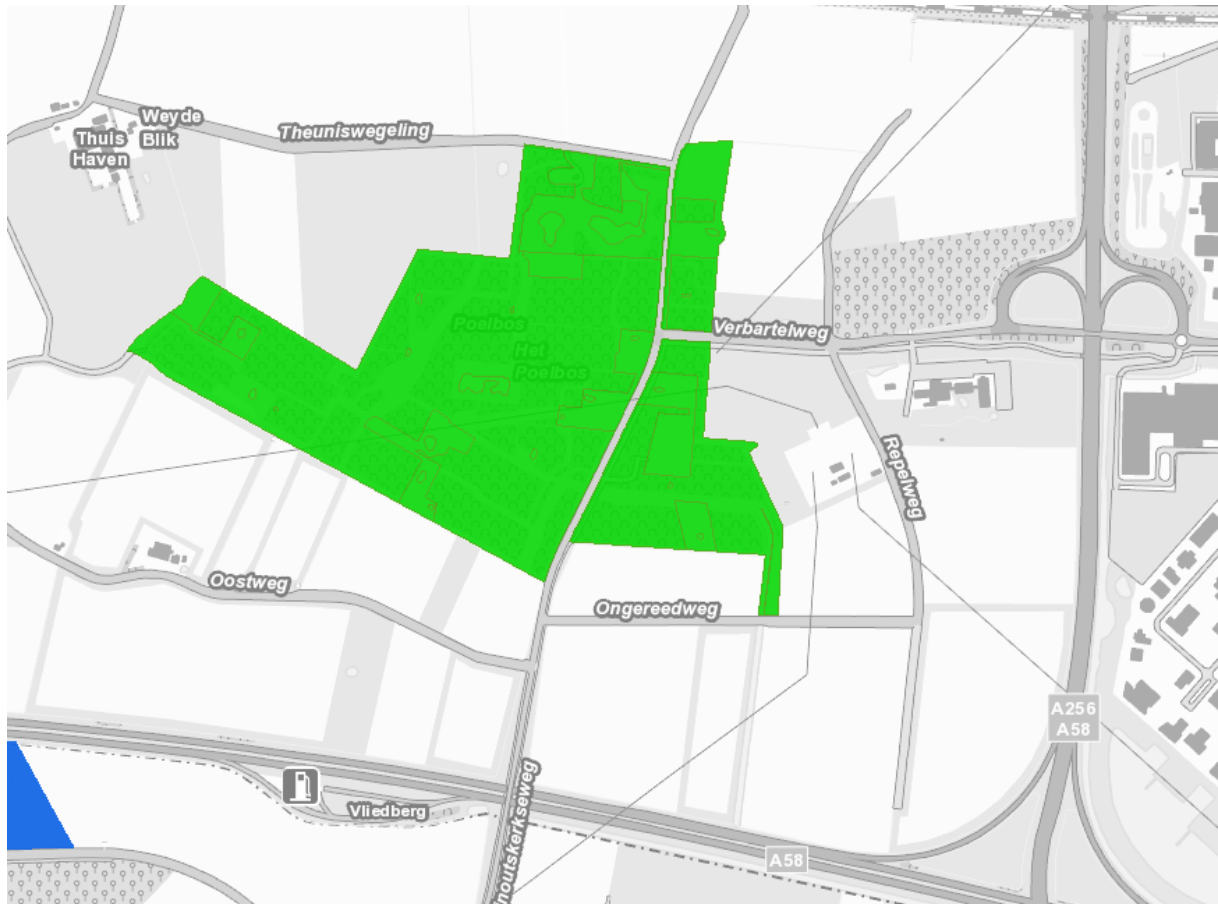

Figuur 4.1 Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (bron: AERIUS calculator)

Beoordeling externe werking

Het Poelbos vormt een onderdeel van het NNN. Het plangebied grenst aan het Poelbos. Een beoordeling in het kader van externe werking is noodzakelijk. Het plangebied is momenteel in gebruik als akker. Daarom vervult het plangebied geen functie voor vogels of zoogdieren in het Poelbos. Het gebruik van het plangebied heeft als zonnepark veroorzaakt geen geluid of beweging en heeft daardoor geen versturende effecten op de natuurwaarden van het Poelbos.

De robuuste landschappelijke inpassing van Zeeuwse hagen, knotwilgen en bloemrijke akkerranden heeft zeer waarschijnlijk een functie voor vogels (foerageermogelijkheden) en zoogdieren (ree, konijn) die ook in het bosgebied verblijven. Er is dus eerder sprake van een positief effect op het NNN dan een negatief effect.

Figuur 4.2 Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van NNN (Bron: Geoloket provincie Zeeland)

Soortenbescherming

De huidige ecologische waarden zijn vastgesteld aan de hand van algemene ecologische kennis en verspreidingsgegevens (waarneming.nl) en een veldbezoek op 2 februari 2016 door ir. J.J. van den Berg.

Vaatplanten

Gangbaar beheerde akkers zijn ongeschikt als groeiplaats voor beschermde soorten.

Vogels

Het akkerland biedt mogelijk nestgelegenheid voor enige broedvogels van akkers (gele kwikstaart, graspieper). In het aangrenzende bos komen broedvogelsoorten als houtduif, merel, koolmees en heggemus voor. Er zijn geen nesten waargenomen van soorten die jaarrond beschermd zijn.

Zoogdieren

Het plangebied biedt geschikt leefgebied aan algemeen voorkomende licht beschermde soorten als mol, veldmuis en bosmuis..

Overige soorten

Op basis van verspreidingsgegevens en/of het ontbreken aan geschikte biotopen in of in de omgeving van het plangebied, kunnen overige beschermde soorten waaronder amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden worden uitgesloten.

Mogelijke effecten

Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot beschadiging of vernietiging van vaste verblijfplaatsen en / of opzettelijke verstoring van algemene soorten grondgebonden zoogdieren. Dit heeft geen effect op de gunstige staat van instandhouding van deze

soorten. Het betreft zogenaamde "categorie 1 soorten", waarvoor een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ingrepen. Voor deze soorten hoeft dus geen ontheffing te worden aangevraagd. Indien de werkzaamheden voor de geplande ontwikkelingen buiten het broedseizoen plaatsvinden worden voor vogels geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden. Binnen het broedseizoen dient bij het organiseren van activiteiten de zorgplicht nageleefd te worden ten aanzien van het vermijden van verstoring van broedende vogels. Voor wat betreft overige zoogdieren, planten, vissen, amfibieën, reptielen en ongewervelden worden bij de uitvoering van voorliggend plan geen verbodsbepalingen overtreden.

4.1.3. Conclusie

Uit het bureauonderzoek volgt dat de realisatie van het zonnepark Poelbos niet leidt tot aantasting van natuurlijke waarden en kenmerken van Natura 2000-gebieden en het NNZ. Tevens worden negatieve effecten op beschermde soorten uitgesloten. Om overtreding van de Ffw en verstoring van het NNZ te voorkomen, dient de aanleg van het zonnepark buiten het broedseizoen plaats te vinden. Dit is een voorwaarde die aan de omgevingsvergunning wordt gekoppeld.

De Natuurbeschermingswet 1998, het beleid van de provincie en de Flora- en faunawet staan de realisatie van het zonnepark Poelbos dan ook niet in de weg.

4.2. Landschap

4.2.1. Toetsingskader

Landschappelijke hoofdstructuur

De landschappelijke hoofdstructuur van het eiland Zuid-Beveland wordt in belangrijke mate bepaald door de ontstaansgeschiedenis in samenhang met het proces van de bedijking en de overstroming van 1953. De hoofdstructuur is kenmerkend voor het landschap van de Zeeuwse Delta, bestaande uit getijdengeulen, slikken, schorren en polders. Het landschap kenmerkt zich door de aanwezigheid van dijken en boombeplanting die het lagere polderland omgeven. De inrichting van het landschap is vooral gericht op agrarisch gebruik.

Het plangebied maakt deel uit van het oudland van Zuid-Beveland. Het oudland betreft gebieden die sinds het jaar 1.000 zijn gecultiveerd en daarna niet meer langdurig zijn overstroomd. Deze gebieden liggen door minder sedimentatie lager dan het nieuwland. Het oudland heeft een kenmerkend inversielandschap van kreekruggen en poelen. Door ruimtelijke vervlakking en de uitgevoerde herverkavelingen na de Ramp van 1953 zijn deze verschillen echter in de loop van de jaren afgevlakt. Hierdoor zijn de gebieden opener geworden.

Projectlocatie

De projectlocatie is landbouwkundig in gebruik. Dit gebruik is ook van oudsher aanwezig op de locatie. Bepalend voor het perceel is de nabije ligging ten opzichte van het Poelbos als overgang tussen het akkerland en het bosgebied.

Planologische mogelijkheden

In het huidige bestemmingsplan Buitengebied heeft de projectlocatie de bestemming 'Agrarisch'. Binnen deze bestemming zijn uitsluitend agrarische activiteiten toegestaan. Het bebouwen van de gronden is slechts beperkt mogelijk. Uitsluitend door middel van toepassing van een afwijkingsbevoegdheid is de bouw van schuren of schuilgelegenheden tot 50 m², tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen of waterbassins mogelijk.

4.2.2. Beoordeling

In het kader van de ontwikkeling van het zonnepark is een landschapsplan gemaakt voor de landschappelijke inpassing. Dit is het rapport Landschappelijke inpassing zonnepark Ongereedweg in

Goes, Rho Adviseurs 11 februari 2016 dat als separate rapportage is opgenomen in de aanvraag om omgevingsvergunning.

Voorgesteld wordt om de landschappelijke inpassing door middel van bloemrijke akkerranden vorm te geven. Deze akkerranden worden aan de zuid- en westzijde van het zonnepark gerealiseerd met breedte van 10 meter. Aan de oostzijde van het park is een hoofdwatgang gelegen, vanwege onderhoud en schouw aan deze watgang dient hier een vrije ruimte van 7 meter te worden aangehouden. Aan de noordzijde wordt eveneens vanwege het onderhoud aan de watgang een vrije afstand opgenomen. Deze bedraagt 5 meter omdat het hier slechts een secundaire watgang betreft. Het zonnepark wordt tegen het Poelbos gesitueerd. Hiermee vormt het zonnepark een geleidelijke overgang tussen de akkerlanden en de achter het zonnepark gelegen Poelbos.

4.2.3. Conclusie

Door de uitvoering van de landschappelijke inpassing zoals die in het bijgevoegde landschapsplan is beschreven, wordt voorkomen dat de aanleg van het zonnepark afbreuk doet aan de landschappelijke kwaliteit 'openheid' zoals is omschreven in artikel 2.17 van de VPRZ.

4.3. Archeologie en cultuurhistorie

4.3.1. Toetsingskader

Wet op de archeologische monumentenzorg/Verdrag van Malta

Het archeologisch bodemarchief is de grootste bron voor de geschiedenis in Nederland. Het Verdrag van Malta regelt de bescherming en het behoud van deze archeologische waarden. Het Verdrag is geïmplementeerd via de Wet op de Archeologische monumentenzorg. Als gevolg van het Verdrag wordt in het kader van de ruimtelijke ordening het behoud van het archeologisch erfgoed meegewogen zoals alle andere belangen die bij de voorbereiding van het plan een rol spelen.

Op grond van de aangescherpte regelgeving stellen Rijk en provincie zich op het standpunt dat in het ruimtelijk beleid zorgvuldig met het archeologische erfgoed moet worden omgegaan. Voor gebieden waar archeologische waarden voorkomen of waar reële verwachtingen bestaan dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn, dient door de initiatiefnemers voorafgaand aan bodemingrepen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. De uitkomsten van het archeologisch onderzoek dienen vervolgens volwaardig in de belangenafweging te worden betrokken. Het belangrijkste doel is de bescherming van het archeologische in de bodem (in situ) omdat de bodem doorgaans de beste garantie biedt voor een goede conservering. Er wordt uitgegaan van het basisprincipe de 'verstoorder' betaalt voor het opgraven en het documenteren van de aangetroffen waarden als behoud in de bodem niet tot de mogelijkheden behoort.

Het Rijk heeft de beleidsuitgangspunten ten aanzien van archeologie neergelegd in onder meer de Cultuurnota 2005 - 2008, de Nota Belvédère, de Nota Ruimte, de Wijziging van de Monumentenwet 1988 en diverse publicaties van het Ministerie van OC&W (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap).

Besluit ruimtelijke ordening

Op basis van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient in de toelichting van elk bestemmingsplan een beschrijving te worden gegeven van de aanwezige cultuurhistorische en archeologische waarden van het plangebied. Deze regeling is de uitwerking in het ruimtelijke spoor van het Verdrag van Malta en de Wet op de archeologische monumentenzorg. Op grond van het Besluit omgevingsrecht (Bor) geldt deze verplichting ook voor een ruimtelijke onderbouwing behorende bij een aanvraag om omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan.

Bestemmingsplan Buitengebied 2010

In het geldende bestemmingsplan zijn de gronden van de projectlocatie voorzien van de dubbelbestemming Waarde – Archeologie – 1. Binnen deze dubbelbestemming zijn de gronden tevens bestemd voor de bescherming en instandhouding van archeologische waarden. Hierbij geldt dat bepaalde grondroerende werkzaamheden dieper dan 40 cm beneden maaiveld niet zijn toegestaan.

Archeologiebeleid gemeente Goes

Op 15 december 2011 is het archeologisch beleid door de gemeente Goes vastgesteld. Voor de opstelling van een eigenstandig gemeentelijk beleid heeft Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie op gemeentelijk schaalniveau een archeologische verwachtingskaart ontwikkeld, die een realistisch inzicht geeft in de “bekende en te verwachten in de grond aanwezige archeologische monumenten” (artikel 38a Monumentenwet) binnen de gemeentegrenzen. Het beleidsrapport bestaat uit twee delen. Deel A betreft de beleidsnota waarin onderbouwd wordt wanneer archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Bij de beleidsnota hoort de maatregelenkaart welke beschikbaar is op vier niveaus gezien de gelaagde bodem in Zeeland. Deel B bestaat uit het technische deel van het onderzoek en vormt de onderlegger van deel A. In overleg met de gemeente Goes wordt voor deze ontwikkeling het nieuwe archeologiebeleid aangehouden.

In de kaartlagen Walcheren, Hollandveen en Wormer valt het plangebied onder maatregelcategorie 4 ‘hoge verwachting’. Op de kaart laag Pleistoceen heeft het plangebied een gematigde verwachting.

4.3.2. Beoordeling

In de beleidsnota van het gemeentelijk archeologisch beleid staat vermeld dat voor het gehele gemeentelijk grondgebied een ontheffing geldt voor bodemingrepen tot een diepte van 40 cm beneden maaiveld en die binnen een bepaalde oppervlakte blijven. Voor het plangebied geldt dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is bij een oppervlakte van 250m² of meer.

Voor de ontwikkeling van het zonnepark zijn dergelijke grondroerende werkzaamheden niet noodzakelijk, omdat de constructie direct op de bovengrond wordt gerealiseerd en daarvoor geen grondroerende werkzaamheden noodzakelijk zijn. Voor de parkbekabeling en zijn wel grondroerende werkzaamheden noodzakelijk. Echter reiken de werkzaamheden voor kabels en leidingen niet dieper dan 40 cm beneden maaiveld. De archeologische waarden worden door deze werkzaamheden dan ook niet geraakt. Nader onderzoek naar de archeologische waarden is dan ook niet noodzakelijk.

4.3.3. Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot negatieve effecten op de mogelijk aanwezige archeologische resten in de ondergrond. Het aspect archeologie staat de ontwikkeling niet in de weg. Voorwaarde daarbij is dat geen grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm beneden maaiveld wordt verricht. Dit is een voorwaarde die aan de omgevingsvergunning wordt gekoppeld.

4.4. Water**Watertoets**

De watertoets is een belangrijk instrument om te verzekeren dat de waterhuishouding vanaf het begin van de planvorming integraal onderdeel uitmaakt van de ontwikkeling. Met name het vasthouden, bergen en afvoeren van regenwater is daarbij een belangrijk aandachtspunt.

Op basis van het Besluit ruimtelijke Ordening (Bro) zijn gemeenten verplicht om bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg te plegen met de besturen van de betrokken Waterbeheerders (artikel 3.1.1. Bro). In de toelichting bij het ruimtelijk plan dient voorts een waterparagraaf te worden opgenomen. De waterparagraaf moet een beschrijving bevatten van de wijze waarop rekening is

gehouden met de gevolgen van het betreffende ruimtelijke plan voor de waterhuishouding en vormt de schriftelijke weerslag van de watertoets.

Watertoets

De watertoets wordt als onderbouwing van de water(schaps)aspecten opgenomen in een ruimtelijk plan, zoals in deze ruimtelijke onderbouwing.

Watertoetstabel

Het Waterschap Scheldestromen werkt bij ruimtelijke ontwikkelingen met de zogenaamde watertoetstabel. De watertoetstabel ondersteunt de onderbouwing van de wateraspecten in een ruimtelijk plan en is in tabel 4.1 weergegeven.

Tabel 4.1 Watertoets

thema en water(beheer)doelstelling	uitwerking
Waterveiligheid Waarborgen van het veiligheidsniveau en rekening houden met de daarvoor benodigde ruimte.	Het plangebied is niet gelegen binnen de kern- of beschermingszone van een waterkering en heeft daarom geen negatief effect op de waterveiligheid.
Wateroverlast (vanuit oppervlaktewater) Het plan biedt voldoende ruimte voor het vasthouden, bergen en afvoeren van water. Waarborgen van voldoende hoog bouwpeil om inundatie vanuit oppervlaktewater in maatgevende situaties te voorkomen. Rekening houden met de gevolgen van klimaatverandering en de kans op extreme weersituaties.	In de huidige situatie bestaat het plangebied uit akkerland. Bij de beoogde ontwikkeling worden zonnepanelen geplaatst op een betonnen voet. Het regenwater dat op de panelen valt, stroomt af richting de bodem waar het infiltreert. Het regenwater zal dan na realisatie van het zonnepark ook niet versneld afstromen richting het oppervlaktewater. Het zonnepark wordt door de vrije afstroming van het regenwater richting de onderliggende bodem niet gezien als toename in verharding. Watercompensatie is voor dit project dan ook niet vereist.
Grondwaterkwantiteit en verdroging Tegengaan/verhelpen van grondwateroverlast en -tekort. Rekening houden met de gevolgen van klimaatverandering. Beschermen van infiltratiegebieden en benutten van infiltratiemogelijkheden.	Het zonnepark is niet van invloed op de grondwaterkwantiteit. Het regenwater dat op de zonnepanelen valt, stroomt af richting de bodem waar het water infiltreert. De grondwaterkwantiteit zal hierdoor niet veranderen.
Hemel- en afvalwater (inclusief water op straat/overlast) Waarborgen optimale werking van de zuiveringen/RWZI's en van de (gemeentelijke) rioleringen. Afkoppelen van (schone) verharde oppervlakken in verband met de reductie van hydraulische belasting van de RWZI, het transportsysteem en het beperken van overstorten.	Het zonnepark wordt niet aangesloten op het rioleringsstelsel. De ontwikkeling is dan ook niet van invloed op de belasting van het rioleringsstelsel. Het hemelwater stroomt direct af richting de bodem waar dit water infiltreert. Het oppervlak van de zonnepanelen zal niet verontreinigd zijn. Door het afstromende regenwater vindt dan ook geen verontreiniging van bodem en water plaats.
Volksgesondheid (water gerelateerd) Minimaliseren risico water gerelateerde ziekten en plagen. Voorkomen van verdrinkingsgevaar/-risico's via o.a. de daarvoor benodigde ruimte.	De ontwikkeling heeft geen invloed op de water gerelateerde volksgesondheid.
Bodemdaling Voorkomen van maatregelen die (extra) maaiveld dalen in zettinggevoelige gebieden kunnen veroorzaken.	De locatie is sterk zettingsgevoelig. Voor de beoogde ontwikkeling van het zonnepark wordt het projectgebied niet opgehoogd of verlaagd. De beperkte bodemdaling die mogelijk ontstaat door de toevoeging van het gewicht van het zonnepark wordt hierdoor gecompenseerd.

Oppervlaktewaterkwaliteit Behoud/realisatie van goede oppervlaktewaterkwaliteit. Vergroten van de veerkracht van het watersysteem. Toepassing van de trits schoonhouden, scheiden en zuiveren.	Ter voorkoming van diffuse verontreinigingen van het oppervlakte- en grondwater worden duurzame, niet-uitloogbare materialen gebruikt, zowel gedurende de bouw- als de gebruiksfase.
Grondwaterkwaliteit Behoud/realisatie van een goede grondwaterkwaliteit.	De grondwaterkwaliteit wordt door de ontwikkeling van het zonnepark niet negatief beïnvloed.
Natte natuur Ontwikkeling/bescherming van een rijke gevarieerde en natuurlijk karakteristieke aquatische natuur.	De ontwikkeling van het zonnepark heeft geen invloed op natte natuur.

Tabel 4.1 (vervolg) Watertoets

Onderhoud oppervlaktewater Oppervlaktewater moet adequaat onderhouden worden. Rekening houden met obstakelvrije onderhoudsstroken vrij van bebouwing en opgaande (hout)beplanting.	Aan de noord- en oostzijde van het plangebied ligt primair leggerwater, aan de west- en zuidzijde liggen secundaire leggerwateren. Rondom de wateren ligt een beschermingszone van 7 meter. Binnen deze zone gelden beperkingen voor bouwen en aanleggen. De beoogde zonnepanelen worden buiten de beschermingszone geplaatst waardoor onderhoud aan de watergangen mogelijk blijft.
Andere belangen waterbeheerder(s)	
Relatie met eigendom waterbeheerder Ruimtelijke ontwikkelingen mogen de werking van objecten (terreinen, milieuzonering) van de waterbeheerder niet belemmeren.	De ontwikkeling vormt geen belemmering voor eigendommen van de waterbeheerder.
Scheepvaart en/of wegbeheer Goede bereikbaarheid en in stand houden van veilige vaarwegen en wegen in beheer en onderhoud bij Rijkswaterstaat, de provincie en/of het waterschap.	In de nabijheid van de locatie zijn geen waterwegen aanwezig. Van een verkeersaantrekkende werking van het zonnepark is geen sprake en parkeergelegenheid voor onderhoudspersoneel wordt op eigen terrein gerealiseerd.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het beoogde zonnepark ter plaatse niet strijdig is met waterdoelstellingen dan wel noodzaakt tot het treffen van waterhuishoudkundige maatregelen.

4.5 Bodem**4.5.1 Toetsingskader Wet bodembescherming**

De Wet bodembescherming (Wbb) bevat regels die bedoeld zijn om bodemverontreiniging te voorkomen en bestaande verontreinigingen te saneren. In artikel 13 van de Wbb is de zorgplicht opgenomen. De zorgplicht geldt alleen voor “nieuwe” gevallen van bodemverontreiniging, dit zijn gevallen die op of na 1 januari 1987 zijn ontstaan. Handelingen die onder de zorgplicht vallen zijn:

- het achterlaten van stoffen op of in de bodem;
- het beïnvloeden van de bodemstructuur of de -kwaliteit;
- het uitvoeren van werken;
- het transporteren van grond;
- overige handelingen die het bovenstaande als nevengevolg hebben;
- handelingen die leiden tot erosie, verdichting of verzilting.

Voor dit project is de Wbb van belang bij ontgravingen waar zich bodemverontreinigingen bevinden. Verder dient bij werkzaamheden voorkomen te worden dat nieuwe verontreinigingen ontstaan.

4.5.2 Beoordeling

Voor de ontwikkeling van het zonnepark zijn grondroerende werkzaamheden niet noodzakelijk, omdat de constructie direct op de bovengrond wordt gerealiseerd en daarvoor geen grondroerende werkzaamheden noodzakelijk zijn. Voor de aanleg van de parkbekabeling worden slechts beperkte grondroerende werkzaamheden uitgevoerd. De werkzaamheden reiken niet dieper dan 40 cm beneden maaiveld en afvoer van grond van de locatie naar elders wordt niet voorzien.

Tijdens de aanleg en exploitatiefase van het zonnepark vinden geen activiteiten plaats die de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem nadelig kunnen beïnvloeden. De aanleg en exploitatie van het zonnepark is bovendien geen gevoelige functie waarvoor de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem van belang is.

4.5.3 Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot negatieve effecten op de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. Het aspect bodemkwaliteit staat de ontwikkeling niet in de weg. Voorwaarden daarbij zijn dat geen grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm beneden maaiveld worden verricht en dat geen grond van de locatie wordt afgevoerd. Dit zijn voorwaarden die aan de omgevingsvergunning wordt gekoppeld.

4.6 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat de ontwikkeling heeft geen negatieve gevolgen voor de diverse sectorale aspecten. De ontwikkeling past binnen het gestelde beleid en de geldende sectorale wet- en regelgeving. Bij de uitvoering dient rekening worden gehouden met het volgende.

- De aanleg van het zonnepark mag niet plaats vinden gedurende het broedseizoen, globaal tussen 1 maart en 1 juli.
- De aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing van het project dient te zijn zeker gesteld. Dit kan als voorwaarde aan de omgevingsvergunning worden verbonden.
- Bij de aanleg van het zonnepark zal niet dieper dan 40 cm beneden maaiveld worden gegraven.
- Bij de aanleg van het zonnepark zal geen grond van de locatie worden afgevoerd.
- In het kader van het vooroverleg dient het waterschap te worden gevraagd om wateradvies op basis van de tabel zoals opgenomen in tabel 4.1 in deze ruimtelijke onderbouwing.

Op grond van artikel 3.1.6 Bro dient inzicht te worden gegeven in de maatschappelijke uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning. Het gaat daarbij zowel om de financieel-economische onderbouwing van de omgevingsvergunning als om de overige aspecten die met de uitvoering ervan te maken hebben. Daarnaast moet worden aangegeven hoe om is gegaan met de betrekking van omwonenden en belanghebbenden bij dit project.

5.1. Economische uitvoerbaarheid

De bouw van het zonnepark vindt plaats op gronden die in eigendom zijn van de gemeente. De gemeente heeft hiervoor een overeenkomst met de exploitant van het zonnepark (Delta N.V.). De ontwikkeling van het zonnepark is hiermee zeker gesteld.

Voor de totstandkoming van dit zonnepark wordt een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+) aangevraagd, waarmee de zogeheten onrendabele top van de elektriciteitsproductie van het zonnepark via een bedrag per aan het elektriciteitsnet geleverde kilowattuur wordt gecompenseerd. Met de SDE+ vult het Rijk de elektriciteitsopbrengsten voor de initiatiefnemer aan tot het basisbedrag dat nodig is om de investering terug te kunnen verdienen binnen een redelijke termijn.

Deze subsidie wordt aangevraagd voor september 2016 en is in de exploitatie noodzakelijk om een bedrijfseconomische rendabel project te kunnen realiseren.

5.2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van de wettelijke procedure wordt het ontwerp van deze omgevingsvergunning met de bijbehorende stukken gepubliceerd en ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn kunnen belanghebbenden hun zienswijze op de ontwikkeling kenbaar maken.

6. Conclusies

33

Het voornemen tot de realisatie van een zonnepark op de locatie aan de Ongereedweg in Goes past binnen de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

Zoals in de ruimtelijke onderbouwing beschreven is de locatie aan de Ongereedweg geschikt voor grootschalige energieopwekking door middel van zonnepanelen. Uit hoofdstuk 2 blijkt dat de beoogde locatie voldoet aan de criteria die voor een locatie voor opwekking van zonne-energie gelden.

Daarnaast blijkt uit hoofdstuk 3 dat het plan past binnen de gestelde beleidskaders.

- De ontwikkeling geeft uitvoering aan het Rijksbeleid zoals dat is opgenomen in het Energie-akkoord. Het plan levert een bijdrage aan de doelstelling om in 2023 16% van de energiebehoefte duurzaam op te wekken.
- Daarnaast past het planvoornemen binnen de gestelde kaders van de provincie. De provincie streeft naar een transitie naar hernieuwbare energie. Zonne-energie hoort hier ook bij. De provincie stimuleert hierbij grootschalige collectieven en vanuit de markt opgezette initiatieven.
- Ten slotte past het plan binnen de kaders die de gemeente heeft gesteld in haar gemeentelijke structuurvisie en haar klimaatbeleidsplan. De gemeente Goes streeft naar het terugdringen van CO₂-uitstoot en het opwekken van duurzame energie. Daarnaast past het voornemen binnen de ontwikkeling van nieuwe functie nabij het Poelbos.

Ten slotte past het planvoornemen binnen het gestelde sectorale beleid en regelgeving, zoals is beschreven in hoofdstuk 4. Wel dient bij de uitvoering van het project rekening gehouden te worden met een aantal aspecten: de aspecten ecologie en landschap.

- De aanleg van het zonnepark mag niet plaats vinden gedurende het broedseizoen, globaal tussen 15 maart en 15 augustus.
- Voor de landschappelijke inpassing is gekozen voor de inpassing door middel van bloemrijke akkerranden. Deze inpassing past binnen de structuur van het gebied. Door de aanleg van de akkerranden worden de landschappelijke kwaliteiten en ecologische waarden verbeterd. De aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing van het project dient te zijn zeker gesteld. Dit kan als voorwaarde aan de omgevingsvergunning worden verbonden.
- Graafwerkzaamheden dieper dan 40 cm beneden het maaiveld zijn, op basis van de archeologische verwachtingswaarde ter plaatse niet toegestaan. Bij de aanleg van het zonnepark zal niet dieper dan 40 cm beneden maaiveld worden gegraven.
- In het kader van het vooroverleg dient het waterschap te worden gevraagd om wateradvies op basis van de tabel zoals opgenomen in tabel 4.1 in deze ruimtelijke onderbouwing.

Daarnaast is het plan financieel uitvoerbaar en zijn de gronden direct beschikbaar voor de plaatsing van de zonnepanelen. Ten aanzien van de financiële haalbaarheid is de noodzaak voor de SDE+-subsidie, om de exploitatie van het zonnepark bedrijfseconomisch haalbaar te halen. Deze SDE+-subsidie zal worden aangevraagd voor 2017.

Uit het bovenstaande blijkt dat de ontwikkeling van het zonnepark uitvoerbaar is en past binnen de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

